

Slides:
kortlink.dk/mrsh

SCENARIEDIDAKTIK I SPROGFAGENE

Hvorfor og hvordan?

Eller pourquoi et comment, por qué y cómo, warum und wie, why and how?

DPU - DANMARKS INSTITUT FOR PÆDAGOGIK OG UDDANNELSE
AARHUS UNIVERSITET

NØRRE G
13.5.2025

SIMON SKOV FOGHT
LEKTOR

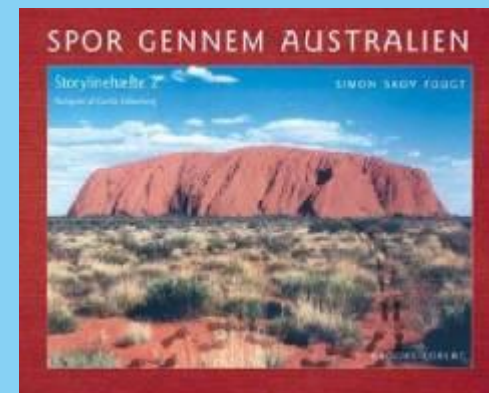

UNDERVISNING I SPROGFAG

- Hvad er det tre vigtigste kulturforhold i [Spanien, Tyskland, Frankrig...], som jeres elever SKAL møde?
- Hvad er det tre vigtigste samfundsforhold i [Spanien, Tyskland, Frankrig...], som jeres elever SKAL møde?
- Hvad er det tre vigtigste historiske begivenheder i [Spanien, Tyskland, Frankrig...], som jeres elever SKAL møde?
- HVORDAN møder de dem?

EUROPÆISK UDVEKSLING

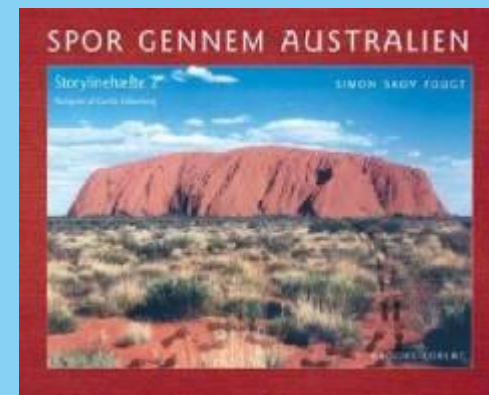
FORESTIL JER SCENARIET

- En gruppe unge mennesker fra Danmark er på baggrund af deres ansøgninger blevet udvalgt til at deltage i en uges europæisk udveksling til [Spanien, Tyskland, Frankrig...], finansieret af EU.
- I skal bo privat og deltage i en række aktiviteter sammen med andre danske unge.
- Formålet er at øge kendskabet til værtslandets kultur, historie og samfundsforhold

EUROPÆISK UDVEKSLING

- Hvad skrev din figur i sin ansøgning?
- Hvad skriver din figur i postkortet til værtsfamilien?
- Hvordan ser programmet ud?
- Hvad viser jeres guide jer i [byen]?

DAGSORDEN

- Walk the walk
- Faglighed
- Læringsteori
- Scenariedidaktik
- ON FIRE-modellen
- Tre didaktiske greb: Vurderingsfokus, timeouts og scenariefragmenter

HVEM ER JEG?

- Lektor i literacy research på DPU, Aarhus Universitet (2019-)
 - National forskningsleder på PIRLS
 - Scenariedidaktiker
 - Lærerkompetenceudvikling
 - It- og teknologiforståelse
 - Læsning
 - Læremidler
- Læremiddelsforfatter og -koordinator
- Ph.d.: Lærernes brug af digitale læremidler i undervisning (2016)
- Cand.pæd.: Lærernes brug af digitale læremidler i undervisning (2016)
- Lærer (i dansk) i grundskolen, (2003) dansk (12 år)
- Seminarilektor i dansk (5 år)
- Forlagsredaktør i dansk (1 år)

FAGLIGHED

DPU - DANMARKS INSTITUT FOR PÆDAGOGIK OG UDDANNELSE

AARHUS UNIVERSITET

NØRRE G
13.5.2025

SIMON SKOV FOUGT
LEKTOR

FAGLIGHED

REFLEKSION:

Hvad er faglighed?

DPU - DANMARKS INSTITUT FOR PÆDAGOGIK OG UDDANNELSE

AARHUS UNIVERSITET

NØRRE G
13.5.2025

SIMON SKOV FOGT
LEKTOR

FAGLIGHED

Aristoteles

- **Episteme:** AT VIDE
- **Techne:** AT KUNNE
- **Phronesis:** AT BEDØMME

DØMMEKRAFT

KONTEKST

FAGLIGHED

- Hetmar (2013): Faglighed er en identitet, man *gør* inden for bestemte domæner gennem direkte eller indirekte interaktion med andre på bestemte måder, så man bliver genkendt som medlem af domænet af dets øvrige medlemmer.
- "... doing being some identity" (Gee, 2001).
- *Epistemic frames*: "Collection of assumptions, beliefs, values, and epistemology that professionals use to make sense of the world" (Shaffer, 2006, p. 12).
- Weng (2001): Faglighed er et forhold til verden og til andre, der handler om at gøre sig selv og sit faglige arbejde – faglighed – til noget, der har betydning i forhold til *det sociale* i sin kontekst. Faglighed er noget, man gør *sammen* med andre.
- Værdier og etik: "Different communities of practice ... have ... different ways of knowing, of deciding what is worth knowing, and of adding to the collective body of knowledge and understanding" (Shaffer, 2004, p. 1404).

**FAGLIGHED ER NOGET, MAN GØR
I KONTEKST**

—Didaktiske studier—

HVAD ER SCENARIO- DIDAKTIK?

*Reflections of
Theatrical Pedagogy, Scenario Pedagogy,
Applied Dramaparticipation, Forum Theatre, Theatre of the Oppressed*

-
- Begreber**
- Metoder**
- Social konstellation**
- Interesse**
- Perspektiv**

FEM DIMENSIONER AF FAGLIGHED

En læge, som har viden om medicin og kender metode, som kan give den, men som ikke har en bevidsthed om, at patienten er en person med fx sygeplejersker, ikke har en interesse i patienten, og som dermed har et dårligt perspektiv på verden er en **DÅRLIG** læge.

Pseudofaglighed

BEGREBER
METODER

SOCIAL KONSTELLATION

INTERESSE

PERSPEKTIV

DEN GÆNGSE FAGLIGHEDSOPFATTELSE?

- Lærere og elever slår ned på *det let målbare* (Friis, 2016)
- Det er let at forberede
- **PSEUDOFAGLIGHED**
- Læringsmålstyr**anniser**et undervisning

FAGLIGHED

—

Faglighed er noget med **GØD** på t

Hvor de får mulighed for at bringe begreber, metoder, den sociale konstellation, interesser og perspektiver i spil.

Undervisning for elever

PRODUKTION OG RECEPTION

- Faglighed er handling

LÆRINGSTEORI

DPU - DANMARKS INSTITUT FOR PÆDAGOGIK OG UDDANNELSE

AARHUS UNIVERSITET

NØRRE G
13.5.2025

SIMON SKOV FOUGT
LEKTOR

LÆRINGSTEORI

REFLEKSION:

- Hvordan lærer man bedst et fremmedsprog?

LÆRINGSTEORI

Behavoirisme

Psykologi (Watson)

Adfærd

Pavlov: Betingede reflekser (Hunde)

Adfærdsregulering

”Belønning og straf”

LÆRINGSTEORI

Instruktivisme

Psykologi

At hælde på

Overførsel af viden

Tomme kar

Tankpasserpædagogik

LÆRINGSTEORI

Konstruktivisme

Psykologi/Sociologi

Læring er en mental aktiv proces

Piaget

Læring = omstrukturering af mentale skemaer

Som er individafhængig

Den lærende lærer - subjektivt

LÆRINGSTEORI

Socialkonstruktivisme

Sociologi

Berger og Luckmann

Læring er en social proces

Samkonstruktion af viden

Meningsforhandling

SCENARIEDIDAKTIK

DPU - DANMARKS INSTITUT FOR PÆDAGOGIK OG UDDANNELSE

AARHUS UNIVERSITET

NØRRE G
13.5.2025

SIMON SKOV FOGHT
LEKTOR

SCENARIEDIDAKTIK

Scenariedidaktik er anvisning på at planlægge, gennemføre og evaluere

"Scenariebaseret undervisning [som] er undervisningsforløb, hvor eleverne sammen simulerer – evt. i roller – en meningsfuld praksis frem mod et produktionsmål" (Bundsgaard, Misfeldt & Hetmar, 2017)

"Produkt" = fysisk, psykisk... frem mod **NOGET**

Faglighed skal anvendes (frem mod **NOGET**): **Produktion**

Produktionsmål: at stille noget (læring er deltagelse)

Målet for skolen: Viden- og praksisformer fra
den for skolen (Hanghøj et al., 2017)

MOD NOGET TIL NOGEN FOR NOGET

FUNDERET I VERDEN UDEN FOR SKOLEN

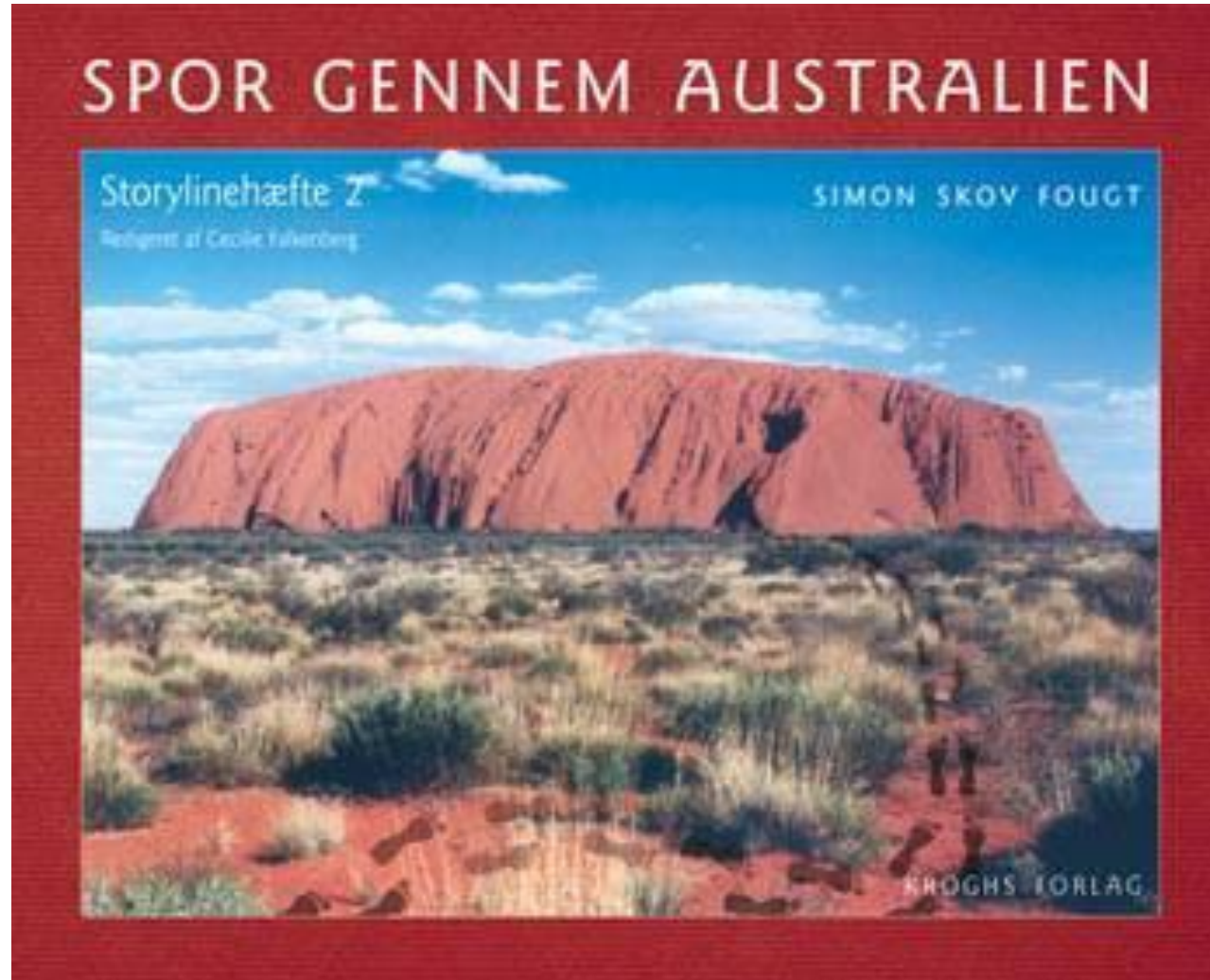

DOMÆNETEORI

- Strukturerede kontekster, hvor konstellationer af praksisser udfolder sig inden for bestemte diskursifamilier (Barton & Hamilton, 2000, p. 11f)
- Både et fysisk sted og som et erfaringsrum, hvor bestemte praksisser udfoldes (Hanghøj et al. 2017, s. 16 f.).
- Det at lave lektier derhjemme vedrører også skolens diskurser, både fagligt og socialt, ligesom en konflikt i fritiden kan indvirke på elevernes arbejde i skolen.
- På den måde kan domæner indlejre forskellige praksisser på tværs af tid, sted og kulturelle erfaringsrum. (Fougth et. al, 2022)
- "... doing being some identity" (Gee, 2001, p. 27)

SPOR GENNEM AUSTRALIEN

—

DPU - DANMARKS INSTITUT FOR PÆDAGOGIK OG UDDANNELSE

AARHUS UNIVERSITET

NØRRE G
13.5.2025

SIMON SKOV FOUGHT
LEKTOR

LYSET PÅ SKOLESTIEN

- Elevrådets ønske om lys på en cykelsti i kommunen
- Gentagne forsøg på kontakter til kommunalbestyrelsen
- Producerede en avis herom – 500 eksemplarer
- 3 mdr. senere var der lys

BØRNEGENES EGEN ULANDSKALENDER

2020 BØRNEGENES U-LANDSKALENDER

Gå til 2019: Trækfuglen

- Forside
- Materialet**
- Elevbogen
- Website med elevproduktioner
- Årets film
- Opgaver og forløb
- Værktøj til læreren

- Bestil**
- Inspirationskursus
- Gratis skolebesøg
- Bestil materialet
- Bestil nyhedsbrev
- Info

Web: Eleverne går på opdagelse – og kan også lave fotohistorier eller en virtuel lågekalender

Undervisningsmaterialet omfatter stærk IT-læring, der er skræddersyet, så det både er fagligt, nemt og engagerende. Hele tiden har eleverne alt, hvad de skal bruge, lige for hånden.

Der er dels et opdagelses-univers, hvor eleverne selv undersøger Etiopien. Dels er der to gratis web-værktøjer med Uni-Login, hvor de laver flotte, digitale produktioner og arbejder med Det 21. århundredes kompetencer.

E-Mail Del på facebook Print

Opdag Etiopien

På denne del af hjemmesiden kan eleverne frit gå på opdagelse. Her får de bred baggrund om landet og om dagliglivet for børnene der. De kan også bruge tiden som research til opgaverne.

Bestil klassesæt nu

Trykt klassesæt 249 kr

- 30 elevbøger
- 2 lærervejledninger
- Adgang til app og web

Lærervejledning ØRKENPIGEN

Sandra Schwartz ØRKENPIGEN

SPILLET OM MAGTEN

- Politikere
 - Spindoktorer
 - Journalister mv.
-
- 3. kl.
 - Valgplakater - DF
 - DGF

DEN LOKALE VERO MODA

Produktiv undervisning: Til noget for noget
Eleverne skal handle

UDEN FACIT

← Hvad skal eleverne **LAVE?**

Hvad skal eleverne **LÆRE?** →

SCENARIEDIDAKTIK - SEMANTISK

- Sammensat substantiv
- **Scenarie**didaktik

SCENARIEDIDAKTIK

Renæssancens *commedia dell'arte*-teater

- Teaterstykker baseret på løse skitser af det dramatiske forløb, og som skuespillernes så improviserede inden for.

Et scenarie = en løs skitse for et handlingsforløb, som kan gå i mange retninger.

Et scenarie = et forestillings- og mulighedsrum

Forestillingsevnen: 'Dramatic rehearsals': Mulige udfald (Dewey 1916; 1922)

- *Det regner...*
- *Jeg skal til Nørre G...*

Et scenarie = **UDEN FACIT**

SCENARIEDIDAKTIK

- Et scenarie = et komplekst problem
- Et komplekst problem = kan løses på mange måder
- Et komplekst problem = **UDEN FACIT**

- En andengradsligning = simpelt problem
- Har et facit

SCENARIEDIDAKTIK

- "Wicked problems" (Rittel, 1972)
- 'Onde problemer'
- Uden facit
- Ved ikke, hvornår det er løst
- Løsning på ét problem medfører nye (fx kloakker, plov, Corona...)
- **Dilemmaer**

SCENARIEDIDAKTIK

- Muligheder, dilemmaer eller wicked problems
- Et scenarie = **UDEN FACIT**
- **UFORUDSIGELIGHED**
- **RAMMESÆTNING!**

FIGUR 1.15. Et opdateret design (her Baby Bear).

SCENARIEDIDAKTIK

- Didaktikkens tre grundspørgsmål (den brede betydning)
- Hvad skal jeg undervise i - INDHOLD
- Hvordan skal jeg gøre det - METODER
- Hvorfor? - BEGRUNDELSER

SCENARIEDIDAKTIK

- **INDHOLD:** Undervisning, der tager udgangspunkt i scenarier med wicked problems
- **METODE:** Gennem faseopdelte processer, der munder ud i et produkt **til nogen for noget**
- Hvor eleverne kan handle
- **BEGRUNDELSER:** Fordi der er et markant læringsskift

Indhold fra fagene

- Der er bredt accept af både ældre og moderne læringsteorier
f.eks. konstruktivistisk læringsteori. Den på er projektorienteret undervisning, hvor man
arbejder på et **meningsfyldt problem** i en **meningsfuld, social situation**, fordi
den berordrende på motivation og læring (fx Bundsgaard, Misfeldt &
Metzner, 2011, 2012; Blumenfeld, Kempler, Krajcik & Blumenfeld, 2006; Shaffer,
2006; Bundsgaard, 2005; Dewey, 1906). (Foug, 2013, p. 120)

SCENARIEDIDAKTIK

Udfordringen i scenariebaserede undervisningsforløb er at balancere scenarieniveau (produktion) i forhold til skolen (læring)

Undervisningsniveauet: Læring: Skrive for at lære

Scenarieniveauet: Produktion: Skrive for at afdække sandhed

Spilfabrikken: Løn- og arbejdsforhold

Spor gennem Australien: Pakkede kufferten

Filminstruktøren Kathrine (Hetmar, 2017)

PLANLÆGNINGSGUIDE

En stramt styret faseopdelt proces

kortlink.dk/2cx9u

Fleksibelt værktøj

Forløbet vil ændre sig

STRUKTUR

37

DPU - DANMARKS INSTITUT FOR PÆDAGOGIK OG UDDANNELSE

AARHUS UNIVERSITET

NØRRE G
13.5.2025

SIMON SKOV FOGT
LEKTOR

ON FIRE- MODELLEN

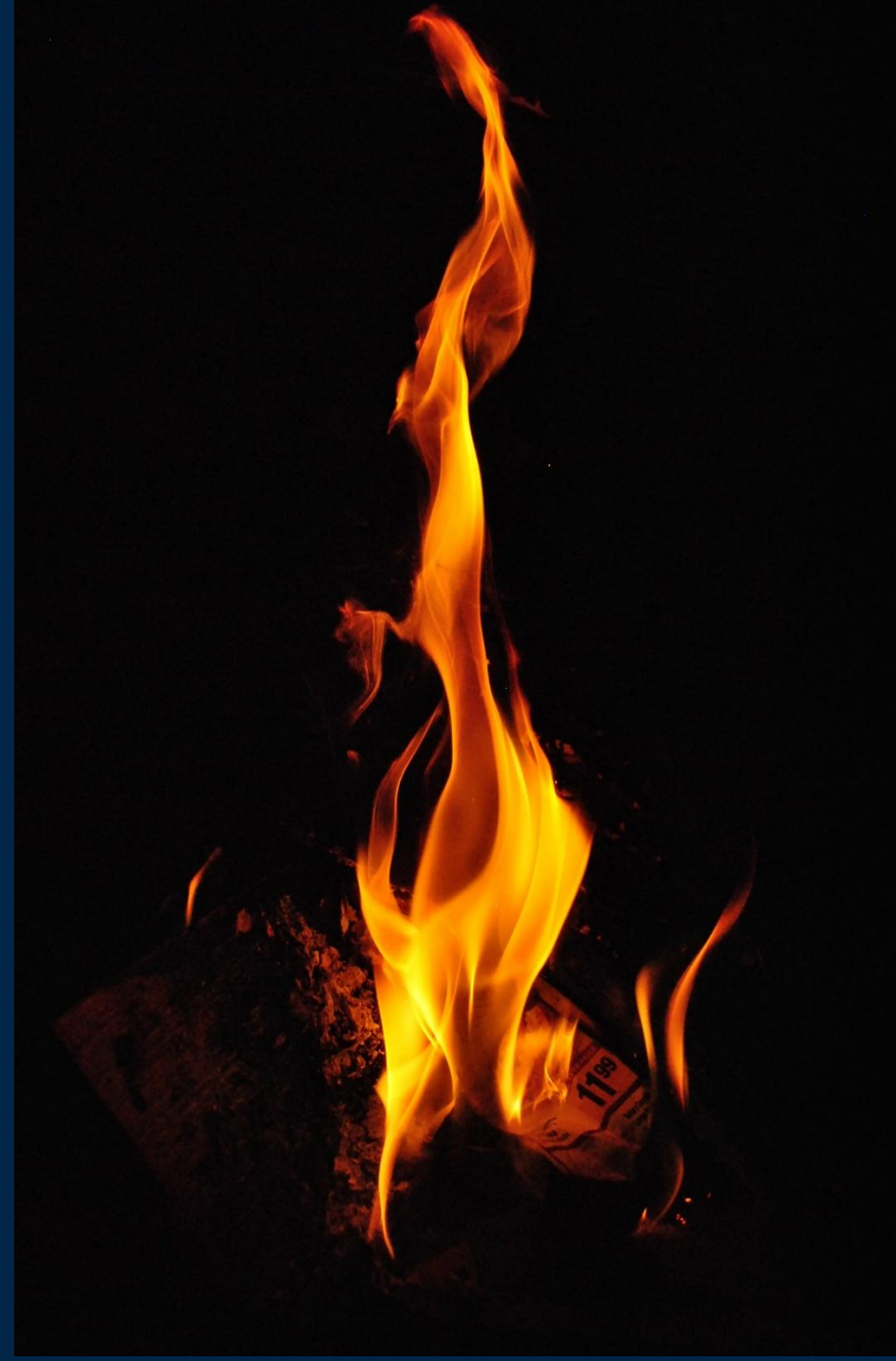

DPU - DANMARKS INSTITUT FOR PÆDAGOGIK OG UDDANNELSE

AARHUS UNIVERSITET

NØRRE G
13.5.2025

SIMON SKOV FOUGHT
LEKTOR

UDGANGSPUNKTET

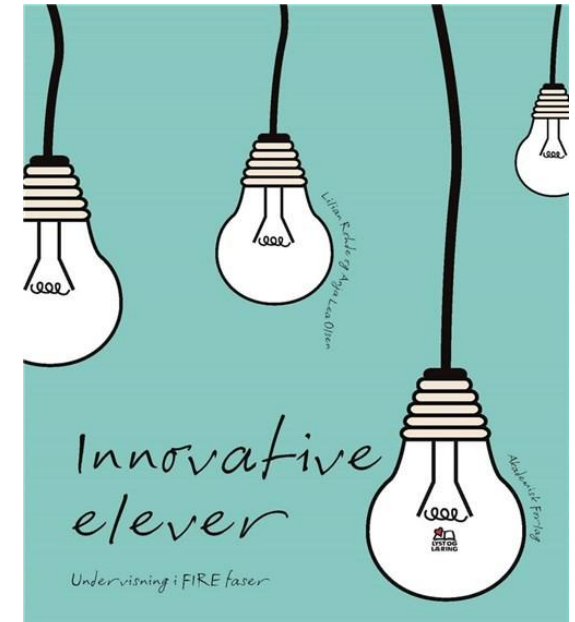
- I hvilket domæne i verden uden for skolen gør man det, vi gerne vil have vores elever skal lære?

FASER: FIRE-MODELLEN

FIRE-modellen (Rohde & Olsen, 2014)

- **F**orståelse
- **I**dégenerering
- **R**ealisering
- **E**valuering

Forståelse

Idéudvikling

Realisering

Evaluering

ON FIRE-MODELLEN

ON FIRE-modellen: Elevernes livsverden vs. højt specialiseret faglighed (Fougts & Philipps, 2020)

- **Oplevelse**
- **Nære livsverden**
- Forståelse
- Idégenerering
- Realisering
- Evaluering

Oplevelse

Nære
livsverden

Forståelse

Idéudvikling

Realisering

Evaluering

Oplevelse

- Start forløbet med en oplevelse, der viser dem feltet
- Dette findes i verden.
- **Alzheimers:** <https://www.youtube.com/watch?v=Fz8ACEu7Lho>
- **Nudging:** <https://www.youtube.com/watch?v=cbEKAwCoCKw>
- **Krig:** <https://www.youtube.com/watch?v=RBQ-1oHfimQ&feature=youtu.be>

Oplevelse

Nære
livsverden

Forståelse

Idéudvikling

Realisering

Evaluering

NÆRE LIVSVERDEN

- Hvordan ser det ud i elevernes verden
- Vores syn på...
- Vores erfaringer med...

Oplevelelse

Nære
livsverden

Forståelse

Idéudvikling

Realisering

Evaluering

FORSTÅELSE

- At klæde eleverne på fagligt til at håndtere den produktion, forløbet handler om
- Projektarbejdet drukner i produktmål (Bundsgaard, 2005)
- Virkeligheden er kompleks (scenarieniveau)
- Den faglige fordybelse: **UNDERVISNINGSNIVEAU**

Oplevelse

Nære
livsverden

Forståelse

Idéudvikling

Realisering

Evaluering

FORSTÅELSE

- Ét – og kun ét – fagligt hovedfokus
- Fx opstarten af Forståelsesfasen
- Kursus, faglige input
- UNDERVSINING

IDÉUDVIKLING

- At komme på idéerne : **SCENARIENIVEAU**
- Vent nu med at gå videre, til de er klar
- Idéudvikling – sorter til – afprøv/undersøg – sorter fra - vælg

Oplevelse

Nære
livsverden

Forståelse

Idéudvikling

Realisering

Evaluerings

REALISERING

- At udføre idéerne: **SCENARIENIVEAU**
- Hold fast i det faglige hovedfokus
- Sorter fra

Oplevelse

Nære
livsverden

Forståelse

Idéudvikling

Realisering

Evaluering

EVALUERING

- Evaluering på **SCENARIENIVEAU: Produktet, scenariet**
- Evaluering på **UNDERVISNINGSNIVEAU: Læring**
- Hold fast i det faglige hovedfokus

Oplevelse

Nære
livsverden

Forståelse

Idéudvikling

Realisering

Evaluering

TRE DIDAKTISKE FIFS

DPU - DANMARKS INSTITUT FOR PÆDAGOGIK OG UDDANNELSE

AARHUS UNIVERSITET

NØRRE G
13.5.2025

SIMON SKOV FOUGT
LEKTOR

1: VURDERINGSFOKUS

- Holistisk vurdering ("De røde stregers tyranni")
- Vurdering af **få, udvalgte** faglige områder i hver fase:
- **Vurderingsfokus** (Fougst, Berge, Gedde-Dahl & Øgreid, 2014)
- Orienter eleverne mod (udvalgte dele af) **det faglige**
- **Orienteret autonomi (Højgaard, 2006)**
- ELEVERNE SKAL KENDE DEM

STRUKTUR

VURDERINGSFOKUS

- Overvej to-tre vurderingsfokusser i hver fase (ON FIRE)
- Forhold dem til det overordnede læringsmål
- Begræns verden
- Sorter fra

2: TIMEOUTS

- Den virkelige verden ('PRODUKTION') vs. undervisning (LÆRING)

TIMEOUTS: INDE I OG UDE AF SCENARIET

Nortvig, Jørnø & Gunnersen, 2017

DPU - DANMARKS INSTITUT FOR PÆDAGOGIK OG UDDANNELSE

AARHUS UNIVERSITET

██████████

- Træning ude af kontekst er spild af tid!

FULDE SCENARIER OG SCENARIEFRAGMENTER

Fulde scenarier (Fougt, 2015, Fougt & Philipps, 2020)

- Professionsscenarier
- Hverdagsscenarier
- Litterære scenarier
- Æstetiske scenarier

Scenariefragmenter (Fougt, 2015): Vi opøver et delelement
MED HENBLIK PÅ et scenarie

SPØRGSMÅL?

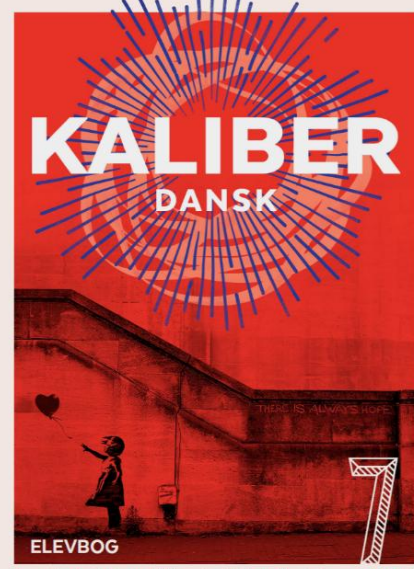
Lektor Simon Skov Fougts

sifo@edu.au.dk

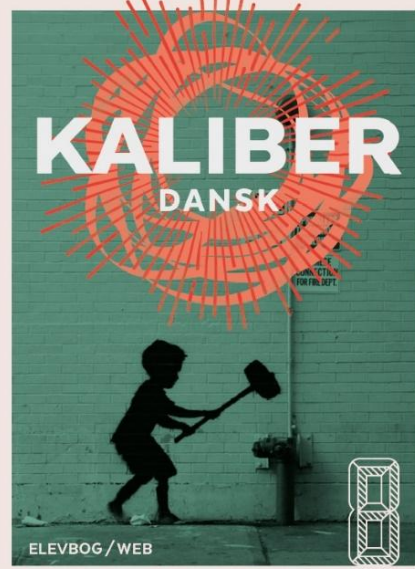
93 52 19 80

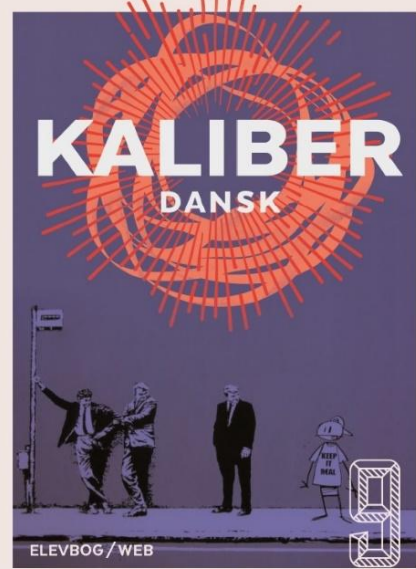
AARHUS
UNIVERSITET

Simon Skov Foug, Rasmus Fink Lorentzen & Mike Juel Taagehøj

Simon Skov Foug, Rasmus Fink Lorentzen & Mike Juel Taagehøj

Simon Skov Foug, Rasmus Fink Lorentzen & Mike Juel Taagehøj

Simon Skov Foug, Morten Raahauge Philipps

SERIEBOKFØRSLAG

Simon Skov Foug og Anne Løvland

Simon Skov Foug, Mikkeline Hoffmeyer og Anne Løvland

Simon Skov Foug, Morten Raahauge Philipps

• simon-skov-foug.dk simon@foug.dk

DPU - DANMARKS INSTITUT FOR PÆDAGOGIK OG UDDANNELSE

AARHUS UNIVERSITET

NØRRE G
13.5.2025

SIMON SKOV FOUGT
LEKTOR